

VREG

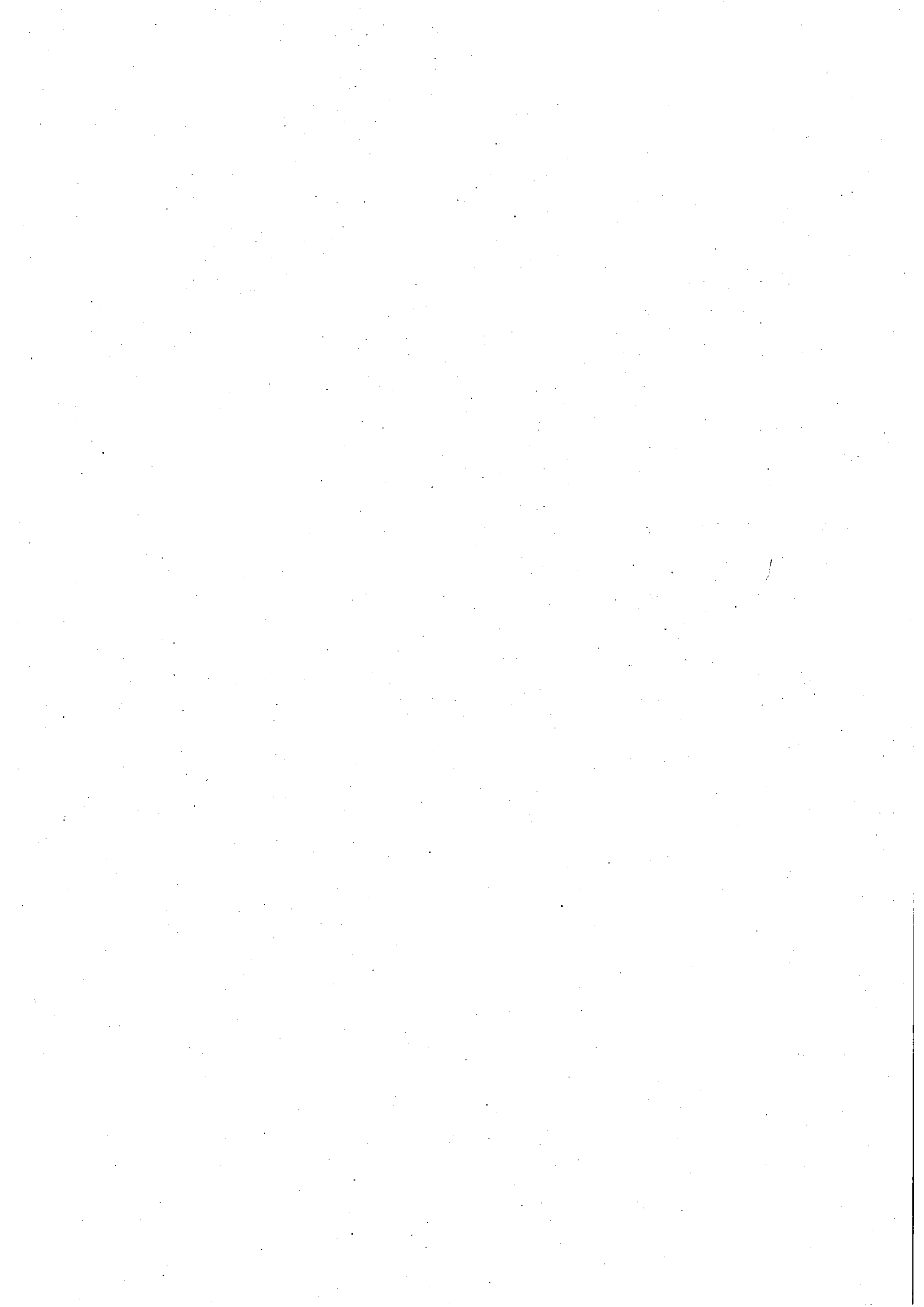
uw gids op de
energiemarkt

Koning Albert II-laan 20 bus 19
1000 BRUSSEL
www.vreg.be

**Advies van de Vlaamse Regulator van
de Elektriciteits- en Gasmarkt**

van 31 augustus 2018

met betrekking tot het Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het
Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de uitrol van digitale meters

ADV-2018-03

Inleiding

Op 17 juli 2018 kreeg de VREG de vraag van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie om advies te verlenen met betrekking tot het Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de uitrol van digitale meters (hierna "Ontwerpbesluit"). In wat volgt, gaat de VREG in op deze vraag om advies.

Bespreking

1. Digitale meter

1.1. Plaatsing digitale meter

De VREG is verheugd dat het Ontwerpbesluit duidelijkheid verschaft over de timing van de uitrol van de digitale meter en dat deze planning in lijn is met onze adviezen in dit verband¹ en de (meest recente) kosten-batenanalyse die we hierover gemaakt hebben².

Het Ontwerpbesluit bepaalt zeer gedetailleerd de modaliteiten inzake de plaatsing van de digitale meter. Zo koppelt het Ontwerpbesluit de plaatsing van een digitale meter voor aardgas aan die voor elektriciteit en omgekeerd. Een ander voorbeeld is dat, als een netgebruiker verzoekt om een digitale meter te plaatsen, de distributienetbeheerder hem volgens het Ontwerpbesluit een offerte moet bezorgen binnen tien werkdagen nadat hij de aanvraag van de netgebruiker heeft ontvangen. Ook leest men dat de distributienetbeheerder een digitale meter moet plaatsen binnen dertig werkdagen nadat de goedgekeurde offerte ontvangen is.³ Omwille van de incentive-gebaseerde tariefregulering hebben netbeheerders er alle belang bij om kostenefficiënte operationele keuzes te maken bij de uitvoering van hun activiteiten, waaronder de plaatsing van digitale meters. Een te verregaande inmenging van de regelgever in de operationele werking van de distributienetbeheerders negeert echter diens opgebouwde expertise en dwingt hem mogelijk de digitale meters op een minder kostenefficiënte manier uit te rollen. Volgens de VREG worden dergelijke keuzes beter aan de distributienetbeheerders overgelaten omdat suboptimale operationele keuzes zich laten vertalen in hogere distributienettarieven.⁴

In het Ontwerpbesluit worden een aantal bepalingen ingeschreven met betrekking tot de toewijzing van de kosten voor de plaatsing en indienststelling van de digitale meter. Ook wordt voorzien in een allocatie van kosten aan de afnemer op laagspanning die kiest voor de toepassing van minstens twee verschillende tariefperiodes. Deze bepalingen zijn in strijd met de onafhankelijkheid en de

¹ O.a. het advies van de VREG van 8 april 2015 (ADV-2015-03) met betrekking tot een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft het plaatsen van slimme meters.

² Terug te vinden via <https://www.vreg.be/sites/default/files/document/rapp-2018-01.pdf>

³ In het Ontwerpbesluit spreekt men van het moment van de goedkeuring van de offerte als startdatum, terwijl dat de dag van de ontvangst van de goedgekeurde offerte moet zijn.

⁴ Bijvoorbeeld: keuze om in een sociaal appartementsgebouw onmiddellijk alle meters digitaal maken, ook al is er op dat ogenblik maar een deel uitgerust met een actieve budgetmeter.

exclusieve bevoegdheid van de regulator inzake tarieven en moeten uit het Ontwerpbesluit gehaald worden.

Er dient bovendien nog te worden opgemerkt dat daar waar de regelgever de kosten voor de plaatsing en indienststelling van de digitale meter ten laste legt van de distributienetbeheerder, dit letterlijk betekent dat die kosten door de aandeelhouders van de distributienetbeheerder moeten gedragen worden. Deze kosten gaan dus af van de winst van de distributienetbeheerder. Ze worden volgens de tariefmethodologie 2017-2020 van de VREG ingedeeld bij de "overige kosten"⁵. Deze kosten worden niet vertaald naar de distributietarieven. Vermoedelijk wordt bedoeld door de besluitgever dat deze kosten gesolidariseerd moeten worden via de tarieven. Instructies aan de regulator inzake de toewijzing van kosten zijn echter uitdrukkelijk verboden.

1.2. Uitlezen van de digitale meter

De VREG vindt het een goede zaak dat het Ontwerpbesluit expliciet de datum, in casu 1 april 2020, vastlegt vanaf wanneer kwartiergegevens voor elektriciteit of uurgegevens voor aardgas via de digitale meter kunnen worden uitgelezen en daarna worden uitgewisseld in de markt. Vanaf deze datum zal het voor prosumënten mogelijk zijn om hun injectie te vermarkten en voor leveranciers om dynamische prijzen aan te bieden. Door het vastleggen van deze datum is het voor alle marktspelers duidelijk welke inspanningen er hieromtrent van hen verwacht worden.

Artikel 11 van het Ontwerpbesluit bepaalt dat de netgebruiker zijn "energie" kan vermarkten. Aangezien het gaat om zijn 'injectie' zou het duidelijker zijn, mocht dat hier zo worden geformuleerd. Verder wordt er gesproken over het uitlezen van de digitale meter voor de verschillende "gebruiksperiodes". Gelet op wat in artikel 6 van het Ontwerpbesluit werd bepaald, verdient het de voorkeur om hier ook over "tariefperiodes" te spreken.

Ten slotte, merkt de VREG op dat het laatste lid van dit artikel 10 bepaalt dat de communicatie met de databeheerder frequenter kan dan één keer per dag en dat de doorgestuurde gegevens een fijnere granulariteit kunnen hebben dan kwartierwaarden voor elektriciteit en uurwaarden voor gas. De huidige generatie meters heeft als fijnste granulariteit kwartierwaarden voor elektriciteit en uurwaarden voor aardgas. Een fijnere granulariteit kan dus enkel indien dit technisch mogelijk is (bv. meters uit een volgende aanbesteding). De functionaliteiten vermeld in art. 3.1.45 van het Energiebesluit bepalen trouwens ook dat de fijnste granulariteit voor de digitale meter voor elektriciteit kwartierwaarden zijn.⁶

1.3. Gebruikerspoort

Artikel 9 stelt dat de gebruikerspoort standaard niet lokaal uitleesbaar is, maar dat de betrokkene via het webportaal kan vragen dat de distributienetbeheerder de gegevens uitleesbaar instelt. De VREG

⁵ Tariefmethodologie 2017-2020, par. 5.2.

⁶ § 1. De digitale meter voor elektriciteit die de distributienetbeheerder plaatst, is geschikt om:

(...)

2° de actuele meterstand in kWh en kVAh voor de afgenomen elektriciteit en voor de geïnjecteerde elektriciteit voor de verschillende gebruiksperiodes te registreren en de actuele meterstand in kWh weer te geven op de display van de meter;

3° als fijnste granulariteit elk kwartier de gegevens, vermeld in punt 2°, te registreren;

(...)

vraagt zich af waarom de netgebruiker niet ook op andere manieren zou kunnen vragen om zijn gebruikerspoort uitleesbaar te maken. Niet iedereen beschikt immers over internet. Er zou ook kunnen worden bepaald dat dit ook al bij de plaatsing kan worden gevraagd.

2. Tijdsafhankelijke tarieven

Via de artikelen 5 tot en met 7 van het Ontwerpbesluit worden de bepalingen van het Energiebesluit inzake het nacht- en weekendtarief vervangen.

Het huidige artikel 3.1.34 van het Energiebesluit stelt dat de netbeheerder ervoor moet zorgen dat het elektriciteitsverbruik van elke afnemer op laagspanning met een dag- en een nachtmeter gedurende het hele weekend, van zaterdagmorgen tot zondagavond, geregistreerd wordt op de nachtmeter. Het ontwerpartikel 3.1.36 is gelijkaardig en bepaalt dat het elektriciteitsverbruik van een afnemer op laagspanning die kiest voor de toepassing van minstens twee verschillende tariefperiodes, gedurende het hele weekend, van zaterdagmorgen tot zondagavond, geregistreerd moet worden op de tariefperiode die verbonden is aan het laagste tarief⁷. Beide artikelen laten het aan de netbeheerder om de tijdstippen van de overschakeling van de dag- naar de nachtmeter of tussen de verschillende tariefperiodes te bepalen. Daarnaast wordt net zoals in het bestaande artikel 3.3.33 van het Energiebesluit ook in het ontwerpartikel 3.1.35 bepaald dat de afnemer de kosten van het onderhoud van de meetinrichting moet dragen.

De VREG is van mening dat zowel de bestaande als de nieuwe artikelen, wat de tijdstippen betreft waarop het tijdsafhankelijk dan wel dag- of nachttarief geldt, en inzake de doorrekeningswijze van de kost aan de afnemer, in strijd zijn met de onafhankelijkheid van de regulator en zijn exclusieve bevoegdheid inzake tarieven. De VREG is bijgevolg van mening dat de huidige tarifaire bepalingen en de overeenkomstige nieuwe bepalingen van de artikelen (met name artikel 3.1.35, tweede lid en artikel 3.1.36 van het Ontwerpbesluit) moeten worden geschrapt. Tarifaire zaken horen thuis in de tariefmethode en niet in de regelgeving. De VREG refereert ook aan het advies van de Raad van State van 19 mei 2005⁸ waarin het standpunt van de VREG wordt bijgetreden.⁹

⁷ Noteer dat er in het Ontwerpbesluit bij het voorgestelde artikel 3.1.36 een belangrijke komma ontbreekt tussen de woorden 'tariefperiodes' en 'gedurende'.

⁸ Advies Raad van State van 19 mei 2005 m.b.t. een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering "tot vaststelling van de openbardienstverplichting, opgelegd aan de netbeheerders met betrekking tot het ter beschikking stellen van de mogelijkheid voor eindafnemers op laagspanning om te kunnen genieten van een elektriciteitstarief op basis van een dag- en een nachtmeter" (RvS 38.388/1).

⁹ In zijn advies stelde de Raad van State: "1. (...) [De tarifaire bevoegdheid], die algemeen is omschreven, omvat niet enkel het bepalen van het bedrag van de tarieven, maar ook het bepalen van categorieën van tarieven en van de voorwaarden waaronder de onderscheiden tarieven van toepassing zijn.

2. Het ontwerp houdt in essentie een regeling in betreffende de tijdstippen waarop het dag- of het nachttarief geldt en betreffende de doorrekening van de kost van de regeling van het dag- en nachttarief aan de eindafnemers.

Bij artikel 3, eerste lid, wordt het aan de betrokken netbeheerder overgelaten de tijdstippen te bepalen waarop de overschakeling van de dag- naar de nachtmeter gebeurt, en bij artikel 3, tweede lid, wordt aan de netbeheerder de verplichting opgelegd om het elektriciteitsverbruik van elke afnemer op laagspanning met een dag- en nachtmeter gedurende het weekend te registreren op de nachtmeter.

Aldus worden de periodes bepaald waarbinnen een bepaald tarief - het nachttarief - geldt, en wordt derhalve de aan de federale overheid voorbehouden bevoegdheid inzake de tarieven betreden. Die bevoegdheid omvat immers ook, zoals sub 1 werd opgemerkt, het bepalen van de voorwaarden waaronder de onderscheiden categorieën van tarieven kunnen worden toegepast.

Ten slotte, kan nog worden opgemerkt dat de in artikel 1 van het Ontwerpbesluit geïntroduceerde definitie van 'tariefperiode' in de huidige lezing zo geïnterpreteerd kan worden dat het niet noodzakelijk over een aaneengesloten periode moet gaan. Een periode in de tijd, zonder meer, zou bijvoorbeeld ook begrepen kunnen worden als zijnde een periode van 1 juli tot en met 30 oktober. Dat zou dan echter een meetperiode zijn. De VREG stelt dan ook voor om deze definitie verder te verduidelijken, bijvoorbeeld door toevoeging van het woord 'aaneengesloten'.

3. Dynamische prijzen

Artikel 8 van het ontwerpbesluit gaat over de informatieverstrekking en de modaliteiten in het kader van dynamische prijzen.

De VREG stelt vast dat daar de term "elektriciteitsdistributienetgebruiker" wordt gebruikt en wijst erop dat die term enkel gedefinieerd wordt in de technische reglementen¹⁰ van de VREG en niet in het Energiedecreet of het Energiebesluit. De definitie uit de technische reglementen kan in dit kader echter niet worden gebruikt. Diegene die in het toegangsregister geregistreerd staat is immers niet altijd diegene om wiens gegevens het gaat en is dus niet steeds diegene die toestemming zal moeten geven om zijn verbruiksgegevens per elementaire periode te mogen gebruiken. Het lijkt de VREG beter om hier te spreken over "netgebruiker".¹¹

Ten slotte, wijst de VREG erop dat in dit artikel naar het gebruik van gegevens per "elementaire periode" wordt verwezen, maar dat dit nergens wordt gedefinieerd. De VREG gaat er van uit dat dit kwartierwaarden voor elektriciteit en uurwaarden voor aardgas zijn.

4. Databeheerder

4.1. Databeheertarieven

Conform het ontwerpdecreet digitale meters, moet de VREG databeheertarieven vaststellen. In artikel 17 van het Ontwerpbesluit zal de inwerkingtreding van deze bepalingen van het decreet worden geregeld.

De VREG stelt een overgangperiode van 1 jaar voor, zijnde 2019, waarin nog geen tariefmethodologie van toepassing is die de databeheerder moet gebruiken om zijn tariefvoorstellen op te stellen.

Artikel 3, derde lid, verbiedt aan de distributienetbeheerders en de leveranciers de kost van de bij artikel 3, tweede lid, opgelegde verplichting te verhalen op de eindafnemers op laagspanning met een enkelvoudige meter, en bijgevolg om deze kost ten aanzien van die afnemers in de tarieven door te rekenen.

Die bepaling betreft een element dat de hoogte van de tarieven bepaalt, en maakt derhalve deel uit van de bevoegdheid inzake de tarieven die aan de federale overheid is voorbehouden.

3. Conclusie moet derhalve zijn dat artikel 3 van het ontwerp is aangetast door bevoegdheidsoverschrijding en derhalve geen doorgang kan vinden."

¹⁰ In de technische reglementen wordt elektriciteitsdistributienetgebruiker gedefinieerd als de titularis van het toegangspunt op het elektriciteitsdistributienet of, indien er geen titularis is, de natuurlijke persoon of rechtspersoon die van dit toegangspunt gebruik maakt.

¹¹ Art. 1.1.3, ° 91°/1 Energiedecreet stelt : "netgebruiker: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die elektriciteit of aardgas injecteert op of afneemt van een distributienet";

Deze overgangperiode is verantwoord omwille van een aantal zaken. Zo zal als gevolg van de inwerkingtreding van het decreet digitale meters de procedure tot het vaststellen van een tariefmethodologie volledig moeten worden doorlopen. Wanneer deze procedure kan worden opgestart in de loop van januari 2019, schat de VREG in dat een periode van 12 maanden nodig is om het gestructureerd, gedocumenteerd en transparant overleg te organiseren en af te ronden, een ontwerp van tariefmethodologie uit te werken, een openbare raadpleging te organiseren, de tariefmethodologie vast te leggen en ten slotte de procedure voor de indiening en goedkeuring van de tariefvoorstellen te doorlopen. Verder bepaalt het Ontwerpdecreet digitale meters dat de reguleringsperiode aanvangt op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin de VREG de tariefmethodologie heeft vastgesteld.

Dit alles betekent dat ten vroegste op 1 januari 2020 tarieven voor het databeheer, althans tarieven die zijn vastgesteld op basis van een nieuwe tariefmethodologie, opgesteld door de VREG volgens de toekomstige Afdeling XIII van Hoofdstuk I van Titel IV van het Energiedecreet, van start kunnen gaan. Een overgangperiode voor een jaar – zijnde 2019 – is nodig.¹²

Bijkomend zal de introductie van de databeheertarieven ook gevolgen hebben voor de bestaande tariefmethode voor distributienettarieven, en de distributienettarieven zelf. Op vandaag zitten de kosten voor het databeheer immers voor een deel vervat in de meet- en telcomponent van de distributienettarieven. Aangezien het databeheertarief in de toekomst niet meer vervat zit in de distributienettarieven, zal de tariefmethode moeten worden aangepast om het meet- en teltarief uit de distributienettarieven te halen. Het meet- en teltarief zal dan samen met de overige kosten voor databeheer een aparte kostenpost vormen.

De VREG is ten slotte van mening dat de databeheertarieven niet als een onderdeel van de distributienettarieven op de factuur mogen worden weergegeven. Ofwel wordt hiervoor een aparte lijn 'databeheertarieven' voorzien, ofwel worden deze tarieven gepresenteerd als een onderdeel van de commodity van de leverancier.

4.2 Procedure aanstelling databeheerder

Conform het Ontwerpbesluit moet de VREG een advies verlenen over de aanwijzing van de databeheerder.¹³ Aangezien er een databeheerder moet zijn kort na de inwerkingtreding van het Ontwerpdecreet digitale meters en er decretaal gezien maar één partij is die in staat is om die rol op te nemen, zal het advies van de VREG in dit verband noodgedwongen beperkt zijn. Bijkomend, stelt de VREG vast dat hij ook geen bijkomende informatie kan vragen aan de kandidaat-databeheerder. Dit zou interessant kunnen zijn als de VREG in zijn onderzoek vaststelt dat het dossier toch nog niet volledig is of dat er onduidelijkheden zijn die toelichting behoeven.

4.3. Voorwaarden databeheerder

Op dit moment heeft de distributienetbeheerder ook de rol van databeheerder in de Belgische en Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt. Dit was een logische en pragmatische oplossing.

¹² Noteer dat de CREG bij de uitwerking van een tariefmethodologie voor distributienettarieven na de afschaffing van de tarievenbesluiten bij wet van 8 januari 2012 naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Derde Elektriciteits- en Gasrichtlijn op 3 maart 2011 een overgangperiode van 2 jaar vroeg.

¹³ Vooropgestelde nieuwe artikelen 3.1.74 en 3.1.75 van het Energiebesluit.

De VREG neemt akte van de keuze in het ontwerpdecreet digitale meters om de rol van databeheerder af te splitsen van de rol van distributienetbeheerder en om die rol te laten opnemen door de werkmaatschappij.

De VREG is van mening dat de rol databeheerder inderdaad een andere rol inhoudt dan de rol distributienetbeheerder. Idealiter worden deze rollen opgenomen in twee aparte bedrijven.

De in het ontwerpdecreet digitale meters opgenomen, en in voorliggend Ontwerpbesluit verder uitgewerkte scheiding van de taken van de werkmaatschappij inzake distributienetbeheer en diens taken inzake databeheer is evenwel een mengvorm van beide systemen, die complex is qua implementatie voor de gereguleerde en qua toezicht door de regulator. De VREG is bezorgd dat deze mengvorm niet zal leiden tot bijkomende efficiëntie en een betere dienstverlening, maar kostenverhogend zal zijn.

Zo worden in het Ontwerpdecreet een aantal voorwaarden ingeschreven om de autonomie van de databeheerder te garanderen, o.a. de oprichting van een binnen de werkmaatschappij opgericht bestuursorgaan inzake databeheer, afzonderlijke rekeningen met betrekking tot databeheer, een operationele scheiding van de IT-systemen en het aanstellen van personeel dat enkel taken met betrekking tot databeheer uitoefent. Deze "chinese walls" tussen de activiteiten netbeheer en databeheer zullen kostenverhogend zijn ten opzichte van de huidige situatie waarin de distributienetbeheerder ook de databeheerder is.

De werkmaatschappij Fluvius zal beide taken (netbeheer en databeheer) uitoefenen, maar voor de databeheeractiviteiten moet er dus een aparte beslissingsboom komen binnen de werkmaatschappij. Zo moeten beslissingen met betrekking tot databeheer worden genomen door het nieuwe onafhankelijke bestuursorgaan en zou de Raad van Bestuur van Fluvius (=leden voorgedragen door de distributienetbeheerders) geen inspraak hebben in het luik databeheer. Dit zou ook betekenen dat de gemeenten die aandeelhouder zijn van de distributienetbeheerders wel investeringen doen inzake databeheer, maar geen zeggenschap meer hebben over die investeringen. In dit kader kunnen zich nog een aantal vragen gesteld worden: Wat als een aanzienlijke boetes wegens inbreuken op de Algemene Verordening Gegevensbescherming in het kader van het databeheer worden opgelegd? Wat bij grote problemen met de facturatie van de datatarieven? Wat met de aansprakelijkheid van de databeheerder bij de overmaking van foutieve meterstanden aan de marktpartijen?

Ten slotte bepaalt Onderafdeling I. "De voorwaarden voor de financiële, technische en organisatorische capaciteit", ingevoegd via art. 12 van het ontwerpdecreet, dat de financiële capaciteit zal worden aangetoond met een aantal documenten. Dit lijkt alsof het indienen van die documenten voldoende is om de financiële capaciteit aan te tonen en niet de informatie die in die documenten vervat zit. Eventueel kan worden toegevoegd dat de financiële capaciteit kan worden aangetoond "met behulp van" die documenten. Het zelfde geldt voor de andere voorwaarden.

4.4. Taken databeheerder

Conform het Ontwerpdecreet digitale meters is de databeheerder verantwoordelijk voor het opstellen en het beheer van het toegangsregister en verwerkingsverantwoordelijke voor het verwerken van persoonsgegevens in dat verband. Het lijkt de VREG aangewezen om te verduidelijken dat bepaalde gegevens in het toegangsregister worden aangeleverd door de leveranciers (naam,

adres,...) aangezien het deze laatste is die in contact staat met de netgebruiker. Het is dan ook de leverancier die verantwoordelijk is om die gegevens actueel te houden.

Ten slotte, zou kunnen worden verduidelijkt dat de databeheerder de gegevens in het toegangsregister kan hergebruiken in het kader van zijn wettelijke taken. Het gaat dan specifiek over (persoons)gegevens die aangeleverd worden door andere partijen en die initieel verzameld werden voor andere doeleinden. De VREG denkt hierbij bijvoorbeeld aan het feit dat de databeheerder het mandaat van een derde partij die gegevens opvraagt, zal moeten controleren. Hij zal m.a.w. kijken wie op dat afnamepunt een energiecontract heeft afgesloten en bijvoorbeeld via zijn webportaal die persoon inlichten. De databeheerder zal zich hiervoor baseren op de (persoons)gegevens in het toegangsregister die aangeleverd werden door de leverancier.

5. Recht op informatie van de netgebruiker

5.1. Webportaal databeheerder

Conform het in het Ontwerpbesluit voorziene nieuwe art. 3.1.80 van het Energiebesluit moet de databeheerder (mits een overgangstermijn tot 1 juli 2019) ook een webportaal voorzien waarlangs de netgebruiker toegang verkrijgt tot aanvullende informatie over de verwerking van zijn persoonsgegevens, met name:

- informatie over mogelijkheden en status van de gebruikerspoorten van de netgebruiker;
- de mogelijkheid om zijn toestemming te geven om de gebruikerspoorten kosteloos open te zetten of te sluiten;
- een overzicht van alle partijen die via toestemming toegang hebben tot de gevalideerde gegevens van de netgebruiker, alsook tot welke gevalideerde gegevens, de datum vanaf wanneer de toestemming uitwerking heeft en de vermelding ofwel van een einddatum van toestemming, ofwel dat de toestemming geldt tot wanneer deze wordt ingetrokken;
- de verwijzing en de hyperlink naar het overzicht van gemandateerde partijen dat beschikbaar wordt gesteld op de website van de VREG.

De VREG vindt het een goed initiatief om de netgebruiker via een webportaal van de databeheerder inzage te geven in bepaalde informatie, maar vindt het een gemiste kans om de netgebruiker langs deze weg geen inzage te geven in verbruiksgegevens. Uit het Ontwerpdecreet digitale meters volgt nochtans wel dat de databeheerder bepaalde partijen, waaronder de netgebruiker¹⁴, toegang moet verlenen tot zijn gegevens verzameld uit de meter.¹⁵ De vraag stelt zich of dit dan via een ander kanaal dan een webportaal dient te gebeuren.

Verder wordt via het Ontwerpbesluit aan art. 3.2.18 van het Energiebesluit toegevoegd dat een afnemer via zijn leverancier ook inzage moet krijgen in bepaalde gegevens, met name inzage in bepaalde aanvullende informatie over zijn verbruiksverleden. Het gaat hier om toegang tot bijkomende data los van de data die leveranciers nodig hebben voor facturatie of het verstrekken van verbruiksgegevens in het kader van een leveringscontract. Hierbij wordt de periode waarover informatie kan worden verstrekt ook beperkt tot de periode dat de afnemer klant was bij de leverancier.

¹⁴ Deze bepaling is ook ruimer dan persoonsgegevens (i.t.t. art. 3.1.80 Ontwerpbesluit) aangezien "netgebruiker" niet beperkt is tot natuurlijke personen.

¹⁵ art. 4.1.22/5 4° ontwerpdecreet digitale meters

Dit artikel betreft een omzetting van art. 10 van de Energie Efficiëntierichtlijn, maar de VREG is van mening dat de richtlijn niet specificeert dat deze informatie via de leverancier moet worden verstrekt. De VREG betreurt dat deze taak bij de leverancier in plaats van de databeheerder is gelegd omdat leveranciers hierdoor toegang krijgen tot bijkomende data en op basis hiervan bepaalde diensten kunnen aanbieden los van hun leveringsactiviteit. Derde partijen en leveranciers die bijkomende diensten willen aanbieden, hebben bijgevolg geen gelijke toegang tot data. De VREG is van mening dat het level playing field hierdoor in het gedrang komt. Daarenboven kan de VREG zich inbeelden dat niet alle leveranciers op vandaag de tools hebben om die informatie op een duidelijke manier over te maken aan de netgebruiker en dat dit aanzienlijke investeringen zal vergen.

De databeheerder zal alle meetgegevens beheren en als onafhankelijke partij aan de in het Ontwerpdecreet gespecificeerde partijen toegang verlenen tot data. De VREG is bijgevolg van mening dat ook deze gegevensstroom via de databeheerder zou moeten lopen en dat leveranciers die extra diensten willen aanbieden op gelijke voet staan met derde partijen die gelijkaardige diensten willen aanbieden. Bijgevolg hebben beiden hiervoor een specifiek mandaat van de netgebruiker nodig en zouden ze op dezelfde wijze toegang moeten krijgen tot die (extra) gegevens die ze nodig. Let wel, de databeheerder zou de data uiteraard louter ter beschikking moeten stellen. Het zijn de commerciële partijen die deze data verrijken en op basis van die data diensten kunnen aanbieden.

Een bijkomende reden om deze informatiestroom rechtstreeks via de databeheerder naar de afnemer te laten lopen, is dat wanneer de databeheerder aanvullende informatie over het verbruiksverleden zou verstrekken, het ook niet meer noodzakelijk is dat die informatie beperkt wordt tot de duur van het leveringscontract bij een bepaalde leverancier. De data zou dan over de verschillende leveranciers heen kunnen worden verstrekt wat uiteraard wenselijk is wanneer de afnemer een paar keer van leverancier wisselt.

In dat verband kan nog worden verwezen naar de herziening van de technische reglementen waarin onder meer een datacode werd opgenomen. In de datacode werden bepalingen voorgesteld met betrekking tot geautomatiseerde en niet geautomatiseerde uitwisseling met derde partijen en kunnen in de toekomst nog andere technische of operationele regels inzake databeheer worden opgenomen.

Concluderend, stelt de VREG vast dat zowel de leveranciers als de databeheerder informatie zullen moeten verstrekken aan de netgebruiker (zowel netgebruikers met een klein- als met een grootverbruiksmeterinrichting): leveranciers verstrekken naast verbruiksgegevens in het kader van hun energiecontract ook "aanvullende informatie over het verbruiksverleden" en de databeheerder geeft de netgebruiker toegang tot "zijn gegevens verzameld uit de meter" (maar dan niet noodzakelijk via het webportaal zoals bepaald in art. 3.1.80). De VREG is van mening dat - gelet op de constructie van een onafhankelijke databeheerder, de netgebruiker beter ook rechtstreeks via de databeheerder toegang moet hebben tot zijn gegevens (o.a. tot zijn aanvullende gegevens over zijn verbruiksverleden).

5.2. Vermeldingen op de website van de VREG

Het nieuwe art. 3.1.81 van het Ontwerpbesluit bepaalt verder dat de VREG op zijn website een overzicht ter beschikking moet stellen van partijen aan wie de databeheerder toegang verleent¹⁶ tot

¹⁶ Wordt beter geherformuleerd als "heeft verleend" zoals ook in de nota aan de Vlaamse Regering werd opgenomen

de gegevens van de digitale, elektronische of analoge meter, de relevante wettelijke basis, de toegangsprocedures en de toegangsvoorwaarden. Conform artikel 3.1.83 van het Ontwerpbesluit moet ook een lijst van de situaties worden gepubliceerd waarin wettelijk bepaald is dat databanken mogen worden gecombineerd.

De VREG is van mening is dat deze informatietaken beter bij de databeheerder worden gelegd, waarbij de VREG kan toezien op de juistheid van dit overzicht op basis van zijn taak inzake toezicht op de databeheerder en netbeheerder. Indien niet ingegaan wordt op deze opmerking, gaat de VREG er van uit dat de verplichte vermeldingen een statisch algemeen overzicht betreffen zoals de tabel in de memorie van toelichting bij het Ontwerpdecreet. In theorie kan immers elke derde (anonieme) meetgegevens opvragen en indien die partijen bij naam opgelijst zouden moeten worden, dan zou dat een oneindige lijst zijn.

6. Beroep op derden

Artikel 3 van het Ontwerpbesluit maakt het mogelijk voor de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij om beroep te doen op statutairen die op 1 april 2019 personeelslid zijn van een opdrachthoudende vereniging Fluvius (voordien: "Infrac Limburg"). De VREG merkt op dat met deze huidige voorgestelde mogelijkheid, bepaald in het nieuwe art. 3.1.11 Energiebesluit, o.i. wel de mogelijkheid wordt gecreëerd om nog bijkomende statutairen, tot 1 april 2019, toe te voegen aan de opdrachthoudende vereniging, ook al zijn die op heden geen personeelslid van een distributienetbeheerder. Idealliter wordt de mogelijkheid tot toevoeging van statutaire personeelsleden aan de o.v., voor taken van de distributienetbeheerders of hun werkmaatschappij, die op heden niet reeds personeelslid van een distributienetbeheerder zijn, uitgesloten.

7. Invloed van de Algemene Verordening gegevensbescherming

Hoewel de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) rechtstreeks van toepassing is op het databeheer, stelt de VREG vast dat een heel aantal bepalingen uit deze verordening zijn overgenomen.

In dit verband werd in de memorie van toelichting bij het ontwerpdecreet gesteld dat de VREG niet wordt belast met bepaalde taken van toezicht op de rechtstreekse toepassing van de AVG. De VREG is dus geen onafhankelijke toezichthouder voor het Vlaamse grondgebied in de zin van artikelen 51 en 52 van de AVG, maar wordt echter wel belast met het toezicht op de geconcretiseerde bepalingen van de verordening overgenomen in het Energiedecreet en -besluit.

De VREG wil erop wijzen dat aangezien verschillende bepalingen uit de AVG letterlijk zijn overgenomen, dit er toe zal leiden dat zowel de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens, de Gegevensbeschermingsautoriteit als de VREG zullen toezien op de naleving van die bepalingen. De VREG zal met beide instanties afspraken maken over de toepassing van deze toezichtstaak in de praktijk.

Conclusie

De VREG is verheugd dat het Ontwerpbesluit duidelijkheid verschaft over de timing en de uitrolmodaliteiten van de digitale meter en dat deze in lijn zijn met onze adviezen in dit verband en de (meest recente) kosten-batenanalyse die we over hierover gemaakt hebben. De VREG stelt zich wel de vraag of de te gedetailleerde bepalingen i.v.m. de plaatsing van de meter er niet zullen toe leiden dat de distributienetbeheerder niet de beste socio-economische keuzes gaat maken. Dit zou immers onvermijdelijk ook een impact hebben op de hoogte van zijn distributienettarieven.

Wat de constructie en de taken van de databeheerder betreft, geeft de VREG in dit advies een aantal bedenkingen mee. Zo benadrukken we onder andere dat rekening moet worden gehouden met de tijd die – rekening houdend met het wetgevend kader - nodig is om tariefmethodologie voor databeheertarieven vast te stellen en stellen we ons vragen bij de praktische implicaties van de beheersmatige onafhankelijkheid.

Ten slotte, wijst de VREG er op dat alle bepalingen die in het Ontwerpbesluit zijn opgenomen met betrekking tot kostenallocatie en tariefperiodes de exclusieve bevoegdheid van de regulator inzake tarieven schenden en geschrapt moeten worden.

